

Postanowienie z dnia 15 listopada 2005 r.

III SW 179/05

Wykaz obywateli popierających zgłoszenie kandydata w wyborach prezydenckich (art. 41 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544 ze zm.) nie musi zawierać ich pisemnej zgody na przetwarzanie danych osobowych.

Przewodniczący SSN Katarzyna Gonera, Sędziowie SN: Zbigniew Myszka (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 listopada 2005 r. sprawy z protestu wyborczego Komitetu Wyborczego Związku Weteranów Wojny w Bielsku-Białej przeciwko ważności wyborów prezydenta RP, przy udziale: 1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, 2) Prokuratora Generalnego,

p o s t a n o w i ł:

wyrazić opinię, że protest jest bezzasadny.

U z a s a d n i e n i e

W dniu 26 października 2005 r. (data nadania przesyłki poleconej) Stanisław Piotr B., działający z upoważnienia Jana Mariana W. - pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Związku Weteranów Wojny, wniósł do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z powodu naruszenia art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 42 ust. 2 pkt 3 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544 ze zm., zwanej dalej ustawą o wyborze Prezydenta) „dokonanego przez członków Państwowej Komisji Wyborczej w Warszawie”, w związku z art. 2, 12 i 231 Kodeksu karnego. Zdaniem wnoszącego protest, który domagał się stwierdzenia

nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach prezydenckich 2005 r., podczas tych wyborów Państwowa Komisja Wyborcza w Warszawie „nie dokonała zbadania prawdziwości wszystkich danych zawartych w wykazach obywateli popierających zgłoszenia kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”, do czego Państwową Komisję Wyborczą zobowiązuje art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy. Wskutek zarzucanych uchybień Państwowa Komisja Wyborcza w Warszawie „dokonała bezprawnych rejestracji kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i bezprawnie dokonała kolejnych czynności określonych w kalendarzu wyborczym dotyczącym wyborów prezydenckich 2005 r.”. Oznacza to, że wykazy te posiadają „niedopuszczalną wadę prawną w świetle odnośnych przepisów ustawy z dnia 29.08.1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 1997 r. Nr 133, poz. 883)”, zgodnie z którymi powinny być one opatrzone „standardowym oświadczeniem woli dotyczącym wszystkich osób od których zbierane są dane osobowe umieszczane w tych wykazach”. Braki wymaganych oświadczeń sprawiają, że wykazy te naruszają przepisy o ochronie danych osobowych, przez co „podlegają zaareztowaniu przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych”. Równocześnie zarzucane uchybienia wymagają usunięcia osób wchodzących w skład Państwowej Komisji Wyborczej w Warszawie, jak również członków okręgowych komisji wyborczych, z zajmowanych stanowisk, a także powinny prowadzić do stwierdzenia nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wybranego w wyborach prezydenckich z 2005 r.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że zarzut protestu jest oczywiście bezzasadny, ponieważ wynika z błędnej interpretacji przepisów ustawy o wyborze Prezydenta dokonanej przez wnoszącego protest, zwracając uwagę, że protest był wniesiony przez podmiot nieuprawniony i podpisany przez osobę nieuprawnioną do występowania w imieniu Komitetu Wyborczego.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, utrzymując, że złożony protest jest bezzasadny, ponieważ wnoszący go nie przedłożył ani nie wskazał żadnych dowodów, na których oparł swoje zarzuty. Podnoszona przez niego przyczyna nieprawidłowości, którymi dotknięte były kolejne czynności wyborcze, tj. zbyt krótkie terminy (3 dni) na weryfikację danych osobowych z list poparcia poszczególnych kandydatów, stanowi w istocie jedynie zarzut dotyczący wadliwości obowiązującej ordynacji wyborczej, a nie jej naruszenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie Sąd Najwyższy przyjął do merytorycznego rozpoznania złożony protest, uznając go za wniesiony przez wyborcę, którego nazwisko jako kandydata na posła zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Związku Weteranów Wojny niewątpliwie było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego (art. 78 ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta).

Zgodnie z art. 72 tej ustawy, protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wniesiony z powodu naruszenia przepisów niniejszej ustawy albo z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko tym wyborom, jeżeli te naruszenia lub przestępstwo miało wpływ na wynik wyborów. Oznacza to, że przesłanki prawne do stwierdzenia nieważności tego wyboru powinny być spełnione łącznie (kumulatywnie), o czym w rozpoznawanej sprawie w żadnym zakresie nie mogło być mowy. Sformułowane przez wnoszącego protest zarzuty naruszenia przepisów ustawy oraz przepisów Kodeksu karnego zostały oparte na bezzasadnym twierdzeniu o konieczności opatrzenia wykazów obywateli popierających zgłoszenia kandydatów w wyborach prezydenckich „standardowym oświadczeniem woli”, że godzą się na przetwarzanie ich danych osobowych „w zakresie ustawy z dnia 27 września 1990 roku o wyborze Prezydenta, zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997 roku o ochronie danych osobowych”. Tymczasem konieczność lub potrzeba wypełnienia takiego warunku nie wynika z powołanych przez wnoszącego protest przepisów ustawy. W szczególności nie formułuje takiego wymagania art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o wyborze Prezydenta, który wymienia konieczne warunki, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wśród których nie ma warunku opatrzenia wykazów klauzulą wyrażenia pisemnej zgody na przetwarzanie danych osobowych obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta. Doprowadziło to do uznania bezzasadności twierdzeń wnoszącego protest polegających na przypisywaniu Państwowej Komisji Wyborczej rzekomego naruszenia art. 42 ust. 3 ustawy o wyborze Prezydenta, zważywszy że zgłoszenia kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nie wykazywały wad formalnych w postaci braku koniecznych elementów formalnych wyczerpująco wskazanych w art. 41 ust. 1 tej ustawy. Warto też wskazać, że ustawa o wyborze Prezydenta wprowadziła szczególny tryb wnoszenia przez pełnomocnika komitetu wyborczego, zarejestrowanego zgodnie z art. 40 d ustawy, skargi do Sądu Najwyższego wyłącznie na postanowienie

Państwowej Komisji Wyborczej o odmowie rejestracji kandydata (art. 42 ust. 4 i 5), co oznacza, że w tym trybie nie są zaskarżalne pozytywne postanowienia o rejestracji kandydatów.

Legalne, bo zgodne z ustawą o wyborze Prezydenta procedury rejestracji kandydatów w wyborach prezydenckich przez Państwową Komisję Wyborczą nie poddają się kwalifikacji jako przestępstwo z art. 231 k.k., zawartym w rozdziale XXIX - Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego. Ponadto czyny niedozwolone z tego przepisu Kodeksu karnego nie zaliczają się do przestępstw przeciwko wyborom w ujęciu normatywnym jego art. 248-251, a tylko takie mogą być podstawą wnoszenia protestów na gruncie art. 72 ustawy o wyborze Prezydenta.

Równocześnie, skoro protest przeciwko wyborowi Prezydenta można wnieść wyłącznie z powodu naruszenia przepisów ustawy o wyborze Prezydenta, to zarzuty naruszenia powołanych przez wnoszącego protest przepisów innej ustawy (o ochronie danych osobowych) usuwają się spod weryfikacji Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem protestu w trybie art. 72 ustawy o wyborze Prezydenta.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy wyraził opinię jak w treści wydanego postanowienia.

=====